

کاهش آسیب‌ها و رفتارهای پرخطر در زندان (ارتقاء حق سلامت معنوی زندانیان)

جمال بیگی

دانشیار بار گروه آموزشی حقوق جزا و جرم‌شناسی، مرکز تحقیقات حقوق، واحد مراغه، دانشگاه آزاد اسلامی، مراغه، ایران
(نویسنده مسئول)
jamalbeigi@iau-maragheh.ac.ir

سید مرتضی موسوی تبار

دانشجوی دکتری تخصصی حقوق جزا و جرم‌شناسی، واحد مراغه، دانشگاه آزاد اسلامی، مراغه، ایران
musavytabar@gmail.com

سعید صادقی

دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی، واحد مراغه، دانشگاه آزاد اسلامی، مراغه، ایران

چکیده

زندانی با ورود به زندان در فضای جدیدی نسبت به گذشته قرار می‌گیرد و در این فضای جدید، حقوقی را از دست داده و حقوق دیگری را به دست می‌آورد. احترام به این حقوق بالاخص حقوق سلامت معنوی که در بدو ورود به زندان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است باعث می‌شود زندانی خود را با شرایط جدید وفق داده، اما بی‌احترامی و بی‌توجهی به این حقوق از سوی عوامل زندان یا عدم شناخت کافی از این حقوق ممکن است باعث بروز برخی رفتارهای پرخطر از سوی زندانی گردد. حق آرامش، حق راهنمایی، حق ارتباط با خانواده، حق تعجیل در آزادی، حق شکایت از جمله حقوق تأمین‌کننده‌ی سلامت معنوی زندانیان است که بایستی در تمام مراحل رسیدگی به اتهام و تحمل دوران محکومیت محترم شمرده شده تا به تشدید وقوع رفتارهای پرخطر از سوی زندانیان و ایجاد آسیب‌های احتمالی باعث نگردد. این نوشتار بر آن است تا با مطالعه‌ی توصیفی و کتابخانه‌ای با بیان حقوق سلامت معنوی زندانیان، تاثیر احترام به آن را بر کاهش آسیب‌ها و رفتارهای پرخطر در زندان که باعث افزایش سلامت معنوی زندانیان می‌گردد بررسی نماید.

کلید واژه‌ها: زندانی، حق سلامت معنوی، حق آرامش، حق راهنمایی، حق ارتباط با خانواده، حق تعجیل در آزادی، حق شکایت، رفتار پرخطر.

1. مقدمه

زندانی، به عنوان محلی برای نگهداری متهمان بازداشتی و یا محکومان به حبس، همواره یکی از مهم‌ترین گزینه‌های کیفری در اکثر کشورها بوده است. در دهه‌های اخیر مطالعات فراوانی پیرامون کارایی یا عدم کارایی زندان برای جامعه، بزه‌دیده و بزه‌کار صورت گرفته است. به همین دلیل، مطلوب و موثر بودن مجازات سالب آزادی پرش‌انگیز شده است و دولت‌ها برای بهبود وضعیت جنایی بر پیشگیری از جرم، کاهش صدور یا میزان حبس و استفاده از جایگزین‌های حبس تمرکز کرده‌اند. با این وجود، زندان همچنان یکی از اصلی‌ترین ابزارهای اجرایی در قلمرو پاسخ‌های کیفری به شمار می‌آید. (داوینس، 2003: 9).

«زندانی محلی است که در آن محکومانی که حکم آنان قطعی شده است با معرفی مقام‌های صلاحیت‌دار قضایی و قانونی برای مدت معین یا به طور دائم به منظور تحمل کیفر، با هدف حرفه‌آموزی، بازپروری و بازسازی و بازسازی نگه‌داری می‌شوند.»

این تعریفی است که آیین‌نامه‌ی اجرایی سازمان زندان‌ها مصوب 1384 ارائه نموده بود. در آیین‌نامه‌ی جدید سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مصوب 1400 زندان تحت عنوان کلی موسسه‌ی کیفری تعریف شده است. بند

ب مادهی 1 آیین‌نامه‌ی اجرایی مصوب 1400 بیان می‌دارد: «موسسه‌ی کیفری که در این آیین‌نامه به اختصار «مؤسسه» نامیده می‌شود، واحدی زیرمجموعه‌ی سازمان است که متهم یا محکوم به دستور مرجع قضایی یا قانونی صلاحیت‌دار، بازداشت و یا برای تحمل محکومیت حبس با هدف اصلاح و تربیت و بازسازی اجتماعی در آن‌جا نگهداری می‌شود که انواع آن عبارت است از: زندان‌های بسته، نیمه‌باز، مرکز حرفه‌آموزی و اشتغال یا زندان باز، بازداشتگاه، اردوگاه کاردرمانی و کانون اصلاح و تربیت اطفال و نوجوانان؛ بند 3 ماده‌ی 1 آیین‌نامه نیز در تعریف بازداشتگاه بیان داشته است که: «محل نگهداری موقت متهم تحت قرار تأمین کیفری که با دستور کتبی مقام قضایی یا قانونی صلاحیت‌دار، به آنجا معرفی شده و تحت مدیریت یا نظارت سازمان است و شامل بازداشتگاه‌های عمومی، امنیتی، انتظامی یا نظامی می‌باشد؛»

در معنای عام به بازداشتگاه نیز زندان اطلاق می‌شود و در معنای عام زندان محلی برای نگهداری اشخاصی است که مرتکب جرم یا بزه شده و براساس قانون برای مدت مشخص از ارتباط و حضور در جامعه‌ی عمومی محروم می‌شوند. این محروم شدن از جامعه برای مدت معین یا به طور دائم توسط مقام صلاحیت‌دار قضایی از قبیل قضات دادگستری، دادستان، بازپرسان یا دادیاران داسرا و یا قضات شورای حل اختلاف یا تعزیرات حکومتی تعیین شده و کارکنان سازمان زندان‌ها براساس شرح وظایف تعیین شده در قوانین، مامور نگهداری آن‌ها در محلی تحت عنوان زندان می‌باشند. بی‌شک این محرومیت از حضور در اجتماع و محروم شدن از این حق برای اغلب افراد قابل تحمل نبوده و ممکن است به جهت مشکلات روحی و روانی ناشی از این مساله به انجام رفتارهای پر خطر دست زده و در صدد تخلیه‌ی روحی و روانی خود برآمده و یا به قصد انتقام‌گیری از دستگاه عدالت به چنین اقداماتی دست بزنند. در هر حال احتمال وقوع رفتارهای پرخطر از چنین اشخاصی دور از انتظار نیست و بایستی با انجام تمهیدات لازم از بروز چنین رفتارهایی جلوگیری به عمل آورد.

در واقع وقتی یک نفر به هر دلیلی وارد زندان می‌شود در ابتدا دچار سردرگمی و پریشانی شده و به شدت دچار ناراحتی‌های روحی و حتی جسمی می‌گردد اما پس از مدتی با محیط جدید خو گرفته و تا حدودی محیط زندان برایش عادی می‌شود و لیکن به علت محدودیت‌های داخل زندان و مشکلات تبعی ناشی از آن باعث عدم تعهد زندانی و بروز واکنش‌های منفی و رفتارهای پر خطر در زندان می‌گردد.

زندانی شدن فرد با محروم شدن او از برخی از حقوق خود همراه خواهد شد که این محرومیت‌ها یکی از دلایل مهم بروز رفتارهای پر خطر توسط زندانیان است اما مسائل دیگری نیز وجود دارد که باعث می‌شود زندانیان تحریک شده و به نوعی آتش زیر خاکسار شعله‌ور شود. به عقیده‌ی نگارندگان متأسفانه عدم رعایت و یا عدم شناخت کافی از برخی حقوق زندانیان یکی از دلایل افزایش رفتارهای پر خطر توسط زندانیان است و بایستی کارکنان دستگاه قضایی، انتظامی و بالخصوص کارکنان و عوامل زندان‌ها که با زندانیان در ارتباط هستند، نسبت به این حقوق شناخت کافی داشته و به این حقوق تعدی ننمایند. البته بسیاری از این حقوق مربوط به نوع بشریت و انسان است و فرقی بین زندانی بودن یا نبودن افراد ندارد و هر نوع تعدی به این حقوق ممکن است اثرات ناخوشایندی در پی داشته باشد و موجبات ایراد به سلامت معنوی و حتی جسمی افراد گردد.

در این مقاله نخست به بیان مفاهیم و کلیات و شناخت موضوعات پژوهش خواهیم پرداخت و طی آن ابتدا با رفتارهای پر خطر در زندان و انواع آن آشنا شده و پس از آن حقوق و انواع آن را بررسی خواهیم کرد و بعد از آن به موضوع اصلی پژوهش که شناخت حقوق سلامت معنوی زندانیان و اثبات دلایل این حقوق و تأثیرات آن بر رفتار معنوی زندانیان است خواهیم پرداخت.

2. مفاهیم

1-2. رفتارهای پر خطر

منظور از رفتارهای پر خطر رفتارهایی است که سلامت و بهزیستی افراد را در معرض تهدید قرار می‌دهد. این رفتارها هم برای خود فرد و هم برای دیگران تهدیدکننده می‌باشد. عوامل خطر ضمن تهدید سلامت روانی، معنوی، اجتماعی و عاطفی فرد، می‌تواند بر پیکر وجودی آن‌ها هم تأثیرات جبران ناپذیری وارد آورد. (صدیقی و گلابیان، وب سایت اداره‌ی کل زندان‌های استان قم)

رفتارهای پر خطر به دو گروه عمده تقسیم می‌شوند: گروه اول، رفتارهایی است که بروز آن‌ها سلامت خود فرد را به خطر می‌اندازد و گروه دوم، رفتارهایی هستند که سلامت و تندرستی افراد دیگر را تهدید می‌کنند. (همان) این گونه رفتارها با افعالی چون خودزنی و خودکشی، دیگرزنی، ضرب و جرح و یا قتل، تخریب، رابطه‌های جنسی پرخطر، مصرف مواد مخدر و روان گردان و ... بروز می‌نماید.

2-2. حق و حقوق

در زمینه‌ی تعریف اصطلاح حق نویسندگان و اندیشمندان نظرات متعددی بیان نموده‌اند و مطالعات و تحقیقات بی‌شماری به عمل آورده‌اند.

حق در لغت با معانی متعددی بیان شده است: « راست کردن سخن، درست کردن و عده، تعیین نمودن، ثابت شدن، غلبه کردن به حق، موجود ثابت و نامی از اسامی خداوند متعال. » (دهخدا، ج 6، 1377: 9142) در تعریف اصطلاحی نیز می‌توان گفت: « حق عبارت است از قدرت یک فرد انسانی مطابق با قانون بر انسان دیگر. یا بر یک مال و یا بر هر دو. اعم از این که مال مذکور مادی و محسوس باشد مانند خانه، یا نباشد مانند طلب. » (جعفری لنگرودی، 1371: 15)

علاوه بر این از برخی حقوقدانان اروپایی نیز 4 تعریف ذکر شده‌اند که هر کدام از جهتی اهمیت حقوق را بیان نموده‌اند. این تعاریف عبارتند از:

تعریف اول: « حق عبارت است از قدرت یا سلطه‌ی ارادی که قانون در اختیار شخص قرار می‌دهد. » (فرج‌الصدده: 312)

تعریف دوم: « حق عبارت است از مصلحتی که قانون از آن حمایت می‌کند. » (همان)

تعریف سوم: « حق عبارت از قدرت ارادی است که قانون در اختیار شخص قرار داده است و از این طریق، مصلحت معینی را ایجاد می‌کند. » (همان: 313)

تعریف چهارم: « حق عبارت است از امتیازی که قانون در اختیار شخص قرار داده است و آن را از طرق گوناگون تضمین کرده است. » (همان: 314)

بحث از این که چرا هیچ کدام از این تعاریف کامل نیستند هر چند در ظاهر هر کدام کامل به نظر می‌رسد اما با بیان تعریف بعدی نقص آن مشخص می‌شود در این مجال نیست اما از مجموع این چهار تعریف می‌توان تعریفی تا حدودی جامع ارائه داد و آن این که « حق عبارت است از سلطه، توانایی و امتیازی که به موجب قانون یا قواعد حقوقی، به اشخاص نسبت به متعلق حق داده می‌شود که به موجب آن می‌توانند در روابط اجتماعی خویش، اراده‌ی خود را به یکدیگر تحمیل کنند و آنان را به رعایت و احترام آن الزام نمایند. »

3. انواع حقوق زندانیان

در قانون کشور ما که برگرفته از فقه امامیه است حقوق بسیاری برای زندانیان در نظر گرفته شده است که از جهتی می‌توان آن را به دو قسم تقسیم کرد: حقوق معنوی زندانیان و حقوق مادی زندانیان. هر چند قانون‌گذار به این دو نوع تصریح نکرده است.

3-1. حقوق مادی

حقوق مادی زندانیان مزایایی هستند قانونی، غیر معنوی که مربوط به شخصیت برونی فرد زندانی است که به موجب آن، زندانی تا زمان مقتضی از یک دسته حقوق خاص برخوردار می‌شود مانند حق تغذیه و ... حقوق معنوی زندانیان هم مزایایی هستند قانونی، غیر مادی که مربوط به شخصیت درونی زندانی است که به موجب آن، زندانی تا زمان مقتضی از یک دسته حقوق خاص برخوردار می‌شود مانند حق راهنمایی و ... در واقع فرد زندانی با زندانی شدن، برخی از حقوق یک فرد انسانی را از دست می‌دهد که از دست دادن آن حقوق به جهت انجام بزه یا جرم یا در معرض اتهام بودن و دلایل دیگر می‌باشد. در مقابل آن به جهت زندانی شدن، یک سری حقوق ویژه را به دست می‌آورد که همان گونه که گفته شد به دو دسته‌ی مادی و معنوی تقسیم می‌شوند. از جمله‌ی حقوق مادی زندانیان می‌توان به: 1- حق جدا سازی؛ 2- حق بهداشت؛ 3- حق انتقال به نزدیک‌ترین زندان محل سکونت خانواده؛ 4- حق محبوس نسبت به درخواست‌های مورد نیاز؛ 5- حق تربیت بدنی؛ 6- حق محبوس در صورت بیماری؛ 7- حق مراقبت‌های جانی و انتظامی؛ 8- حق مراقبت‌ها و حمایت‌های مالی بعد از آزادی؛ 9- حق اشتغال به کار و ... که این مباحث در جایگاه خود قابل بررسی است. معمولاً نقض حقوق مادی افراد در زندان بیشتر باعث به خطر افتادن سلامت جسمی آنان می‌شود.

3-2. حقوق معنوی

اما در مقابل حقوق مادی، حقوق معنوی قرار دارند که از نظر اهمیت در این موضوع پژوهش مورد توجه قرار گرفته‌اند و معمولاً زندانیان در مقابل نقض این حقوق از خود بازتاب نشان داده و ممکن است این بازتاب به صورت افعال و رفتارهای پرخطر و آسیب‌ها بروز نماید و موجب آسیب به سلامت معنوی آنان یا دیگران شده که از این حقوق می‌توان به: 1- حق آرامش؛ 2- حق راهنمایی؛ 3- حق ارتباط با خانواده؛ 4- حق تنبیه و تشویق؛ 5- حق آموزش؛ 6- حق تعجیل در آزادی؛ 7- حق شکایت و ... اشاره کرد.

4. انواع حقوق معنوی

در ادامه به بررسی برخی از مهم‌ترین حقوق معنوی زندانیان که ممکن است نقض آن‌ها با بازتاب‌های زندانیان به صورت رفتارهای پر خطر همراه شود خواهیم پرداخت و به دلایل عقلی و نقلی و شرعی آن‌ها خواهیم پرداخت.

آدرس دبیرخانه همایش: آذربایجان‌شهرقی، مراغه، بلوار شهید درخشسی، مجتمع اداری و آموزشی

دانشگاه آزاد اسلامی مراغه، ساختمان اداری اندیشه شهید سلیمانی، طبقه دوم

تلفن تماس: ۰۴۱۳۷۲۵۵۸۳ - ۰۴۱۳۷۲۵۲۵۰۶ - داخلی ۳۳۶ و ۳۳۳

دانشگاه آزاد اسلامی واحد مراغه با همکاری گروه های پژوهشی حقوق شهروندی و حقوق بین الملل سلامت مرکز تحقیقات حقوق

کنفرانس ملی ارتقای سلامت شهری حقوقی پزشکی فراروی

NATIONAL CONFERENCE ON HEALTH PROMOTION & IT'S LEGAL & MEDICAL CHALLENGES

4-1. حق آرامش

یکی از اولین و مهم‌ترین حقوق زندانیان حق آرامش است. این حق بالاخص در حین ورود به زندان از اهمیت بسیاری برخوردار است زیرا این حق به متهم یا مجرم فرصت می‌دهد تا خود را با شرایط زندان وفق دهد و اگر از ابتدای ورود او به زندان، همان‌گونه که افکار و اندیشه‌ی او معشوش است و از سوی دیگر آرامش او نیز توسط دیگر زندانیان یا مسئولین زندان‌ها مخدوش گردد، احتمال وقوع اقدامات و رفتارهای پر خطر از چنین شخصی دور از انتظار نخواهد بود.

ماده‌ی 78 از آیین‌نامه‌ی قبلی اجرایی سازمان زندان‌ها مصوب 1384 درباره‌ی برخورداری زندانیان از حق آرامش در محیط زندان بیان می‌داشت: « فریاد زدن، آواز خواندن با صدای بلند، جر و بحث و گفتگوهای تند که محل امنیت موسسه یا زندان گردد، مشاجره و ارتکاب هر عمل فردی یا دسته جمعی که نظم و آرامش داخل موسسه یا زندان را مختل سازد، صحبت و اشاره کردن به هر نحوی از انحاء از پنجره‌های زندان با خارج به طور مطلق ممنوع است. »

در آیین‌نامه‌ی جدید نیز در بیان تخلفات انضباطی، ارتکاب برخی از رفتارها را ممنوع کرده است که بسیاری از موارد آن، خود محل شدن به آرامش دیگر زندانیان است. از آن جمله بند الف- هرگونه گفتار و رفتار مغایر یا نظم و عفت عمومی.... ؛ بند ث- شکستن شیشه، تخریب دیوار، میخ‌زدن یا نوشتن روی دیوارها، نقاشی و ... و بند ج- هرگونه درگیری، صدمه زدن به دیگران.... و بند ظ- استعمال دخانیات در مکان‌های سرپوشیده و ممنوع؛ بند ف- فریاد زدن، آواز خواندن با صدای بلند و مشاجره؛ بند م- عدم رعایت ساعت خاموشی و هرگونه اذیت و آزار نسبت به سایرین؛

ماده‌ی 45 آیین‌نامه‌ی اجرایی مصوب 1400 نیز بیان می‌دارد: « زندانی مکلف است به محض اطلاع از وقوع حوادث و پیشامدهای سوء و اعمالی که تحقق آن محل نظم داخلی موسسه می‌شود و یا تهیه‌ی مقدمات فرار یا اغتشاش توسط زندانیان دیگر، مراتب را فوراً به مسؤل امور نگهداری یا دیگر مقام‌های مؤسسه گزارش دهد. اطلاع زندانی از موارد فوق و عدم اعلام به مسؤلان، تخلف انضباطی محسوب و موجب تنبیه انضباطی و اعلام به موقع و مؤثر، نیز موجب تشویق خواهد بود. »

در فقه امامیه این بحث از سه جهت قابل بررسی است:

اولاً: محیط زندان که افراد مختلف با جرم‌های گوناگون جهت تحمل کیفر با هدف تربیت و پرورش روح و روان، مدت حبس خود را می‌گذارند به آرامش بیشتری نیازمندند تا اهداف برنامه‌های تربیتی و پرورشی که متولیان زندان برای زندانیان برنامه‌ریزی کرده‌اند نتیجه مطلوب را بدهد چون آرامش و آسایش روحی روانی عاملی است که کمک زیادی به ارتقا و پیشرفت انسان در عرصه‌های مختلف زندگی می‌کند. لذا از این جهت عقلاً برخورداری زندانیان از محیط آرام را ضروری می‌دانند.

ثانیاً: از عموم آیات که در حرمت و نکوهش آزار دهنده‌ی مومنین وارد شده است و اخلال در آرامش از موارد اذیت و آزار به شمار می‌آید. مانند: خداوند متعال می‌فرماید: «وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدْ اِخْتَلَوْا بُهْتَانًا وَّ اِثْمًا مُّبِينًا» (احزاب: 11)

و کسانی که مردان و زنان مؤمن را بی‌آن که مرتکب (عمل زشتی) شده باشند آزار می‌رسانند، قطعاً تهمت و گناهی آشکار به گردن گرفته‌اند.

خداوند خود را به عنوان به وجود آورنده‌ی آرامش معرفی می‌کند و آرامش را مایه‌ی تقویت و افزونی ایمان انسان‌ها می‌داند: « هُوَ الَّذِي اَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيُذَادُوا اِيْمَانًا مَّعَ اِيْمَانِهِمْ» (فتح: 4)

اوست آن کسی که در دل‌های مومنان آرامش را فرو فرستاد تا ایمانی بر ایمان خود بیفزاید.

همچنین در آیات فراوانی خداوند به پدیده‌هایی اشاره می‌کند که مایه‌ی آرامش انسان‌ها هستند مانند: عبادت و ذکر خدا: اَلْبِدْرُكُلللهِ تَطْمِئِنُّ الْقُلُوبُ (رعد: 28) آگاه باش که با یاد خدا آرامش می‌یابد.

شب: « ... وَ جَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا.....» (انعام: 96) و شب را برای آرامش قرار داد.

اقامه‌ی نماز: « و اقاموا الصلوه و لاخوف عليهم و لا هم يحزنون... » (بقره: 277) و نماز بر پا داشته .. نه بیمی بر آنان است و نه اندوهگین می‌شوند.

و در مورد انفاق در آیه‌ی 262 سوره‌ی بقره، تقوای الهی در آیه‌ی 35 سوره‌ی اعراف، خواب در آیه‌ی 47 سوره‌ی فرقان و دعا در آیه‌ی 103 سوره‌ی توبه نیز به آرامش اشاره شده است.

در متون اسلامی عوامل زیادی جهت ایجاد آرامش انسان‌ها ذکر شده است.

ثالثاً: از عموماتی که از معصومین (ع) بر مذمت و نکوهش اذیت و آزار و اخلال آرامش دیگران وارد شده است می‌توان این بحث را استفاده کرد:

امام صادق (ع): خداوند بزرگ فرموده است هر که بنده‌ی مومن را بی‌آزار با من اعلان جنگ دهد. (حر عاملی، 1381، ج 12: 264)

پیامبر اکرم (ص): هر که مومنی را بی‌آزار بی‌گمان مرا آزارده است. (مجلسی، 1385، ج 67: 72)

و نیز رسول اکرم (ص): هر که مومنی را اندوهناک سازد و سپس دنیا را به او بدهد این کار سبب بخشودگی گناهش نشود و در برابر آن پاداشی نبیند. (همان، ج 75: 150)

آدرس دبیرخانه همایش: آذربایجانشرقی، مراغه، بلوار شهید درخشسی، مجتمع اداری و آموزشی

دانشگاه آزاد اسلامی مراغه، ساختمان اداری اندیشه شهید سلیمانی، طبقه دوم

تلفن تماس: ۰۴۱۳۷۲۵۵۸۳ - ۰۴۱۳۷۲۵۲۵۰۶ - داخلی ۳۳۶ و ۳۳۳

زندانیان نیز مشمول این عموماًت می‌باشند چون ایمان درجاتی دارد هر چند مسلمان مرتکب خلاف و گناه گردد اما از درجات نازل ایمان برخوردار است.

4-2. حق راهنمایی

یکی دیگر از مهم‌ترین حقوق زندانیان حق راهنمایی است که قانونگذار نیز به آن تاکید ویژه نموده است. ماده‌ی 52 قانون آیین دادرسی کیفری مصوب 1392 در خصوص حق راهنمایی برای متهم تحت نظر، ضابطان دادگستری را مکلف به ارائه‌ی راهنمایی می‌نماید و مقرر می‌دارد: « هرگاه متهم تحت نظر قرار گرفت، ضابطان دادگستری مکلفند حقوق مندرج در این قانون در مورد شخص تحت نظر را به متهم تفهیم و به صورت مکتوب در اختیار وی قرار دهند و رسید دریافت و ضمیمه‌ی پرونده کنند. »

همچنین متهم از بدو شروع به احضار و دادرسی نیز از این حق بهره‌مند خواهد بود چنان‌چه ماده‌ی 5 قانون آیین دادرسی کیفری مقرر می‌دارد: « متهم باید در اسرع وقت، از موضوع و ادله‌ی اتهام انتسابی آگاه و از حق دسترسی به وکیل و سایر حقوق دفاعی مذکور در این قانون بهره‌مند شود. »

در کنار این موضوع ماده‌ی 6 نیز مقرر نموده است: «متهم، بزه‌دیده، شاهد و سایر افراد ذیربط باید از حقوق خود در فرآیند دادرسی آگاه شوند و ساز و کارهای رعایت و تضمین این حقوق فراهم شود.»

از جمع این دو ماده مشخص می‌شود که دادرسی بابتی متهم را از حق داشتن وکیل و سایر حقوق در جهت دفاع از خود، به متهم تفهیم نماید و در واقع راهنمایی‌های لازم را برای کمک به متهم انجام دهد.

پس از ورود به زندان نیز این حق همچنان محترم شمرده شده است چنان‌چه ماده‌ی 161 آیین‌نامه‌ی اجرایی مصوب 1392 آمده است: « به منظور جامعه‌پذیری و بازاجتماعی شدن زندانیان، رفع مشکلات قضایی و تسهیل آزادی آنان، رفع احتیاج‌های ضروری زندانیان و خانواده‌ی آن‌ها و نیز تحکیم خانواده، سازمان مکلف به ارائه خدمات مددکاری (اعم از مددکاری اجتماعی و قضایی) و مشاوره‌ی روان‌شناسی به زندانیان است و در این راستا می‌تواند از خدمات خیرین و مؤسسه‌های حمایتی دولتی و غیر دولتی و مردم نهاد بهره‌مند شود. »

در فقه امامیه نیز این بحث از دو جهت قابل بررسی است:

اولاً: وجود مددکاران اجتماعی برای شناسایی شخصیت بزه‌کاران در راستای اصلاح و پرورش روحی روانی آنان و برطرف نمودن ناراحتی‌های عادی، معنوی، شخصی، خانوادگی و اجتماعی زندانیان حتی بعد از آزادی، همچنین کمک و راهنمایی کردن آنان برای سازگاری با محیط زندگی اجتماعی عقلاً ضرورت دارند. چون در صورت عدم وجود آنان متولیان اصلاح و تربیت زندانیان به اهداف تربیتی زندانیان نائل نخواهند شد.

ثانیاً: از عموم روایاتی که امر به اهتمام نمودن به امور مسلمین از معصومین (ع) وارد شده است، این بحث را استفاده کرد. مانند:

پیامبر(ص) می‌فرماید: هر کس صبح کند و نسبت به رفع مشکلات مسلمانان اهمیت ندهد مسلمان نیست. (کلینی، 1380، ج2: 163)

مددکاری نیز از مصادیق اهتمام به امور مسلمین می‌باشد، زندانیان مسلمان نیز داخل این عموم می‌باشند.

4-3. حق ارتباط با خانواده

حق دیگری که برای متهم و زندانی برقرار است حق ارتباط با خانواده است. در واقع این حق دو جنبه دارد، یکی حقی است که متهم و زندانی دارد که با خانواده‌ی خود به طریق مقتضی ارتباط داشته باشد و حق دیگر حقی است که خانواده دارد و آن این که خانواده‌ی متهم یا زندانی حق دارد بداند متهم بازداشت یا زندانی بوده و البته علت آن را نیز بداند.

البته قانونگذار در مواردی به جهت اهمیت بزه رخ داده و برای کشف واقع، متهم را برای مدت مشخص از ارتباط با خانواده و سایر اشخاص منع می‌کند تا جلوی اقدامات احتمالی را بگیرد ولی نمی‌توان این حق را از خانواده‌ی متهم گرفت که از وضعیت بازداشت بودن یا نبودن فرد متهم بی‌خبر باشند. چنان‌چه ماده‌ی 50 قانون آیین دادرسی کیفری نیز مقرر نموده است: « شخص تحت نظر می‌تواند به وسیله‌ی تلفن یا هر وسیله‌ی ممکن، افراد خانواده یا آشنایان خود را از تحت نظر بودن آگاه کند و ضابطان نیز مکلفند مساعدت لازم را در این خصوص به عمل آورند، مگر آن‌که بنا بر ضرورت تشخیص دهند که شخص تحت نظر نباید از چنین حقی استفاده کند. در این صورت باید مراتب را برای اخذ دستور مقتضی به اطلاع مقام قضائی برسانند. »

در زندان نیز این حق برقرار بوده و ماده‌ی 227 آیین‌نامه‌ی اجرایی سازمان زندان‌ها مصوب 1400 بیان کرده است که: « چنانچه زندانی از ملاقات ممنوع نشده باشد می‌تواند هر هفته دو نامه به بستگان، دوستان، وکیل خود و مقام‌های قضایی و در هر ماه یک نامه به مقام‌های رسمی کشور با رعایت موازین شرعی و قانونی بنویسد. نامه‌های مذکور با حضور مسؤول قسمت ارسال نامه‌ها، به امضاء و اثر انگشت زندانی رسیده و پس از گواهی مسؤول مربوط به مهر مؤسسه مهور و پس از ثبت ارسال می‌شود. در موارد ضروری با تشخیص رئیس مؤسسه، ارسال نامه‌ی مازاد بر حد نصاب فوق بلامانع است. زندانی که از ملاقات ممنوع است می‌تواند با اجازه دادستان یا مقام قضایی رسیدگی‌کننده، به خانواده و وکیل رسمی خود نامه‌ی سرگشاده نوشته و پس از تأیید مقام قضایی ارسال کند. »

همچنین بند پایانی تبصره‌ی 2 ماده‌ی 59 در خصوص حقوق زندانی بدو ورود بیان می‌دارد: « رئیس مؤسسه تأمین امکانات لازم در واحد تشخیص و همچنین در بازداشتگاه‌ها را در اولویت قرار می‌دهد و امکان تماس تلفنی متهم یا زندانی با خانواده و وکیلش را به صورت رایگان و شبانه روزی طی ۴۸ ساعت اول، فراهم نماید. »

در فقه امامیه این بحث از دو جهت قابل بررسی است:
اولاً: نامه‌نگاری و ارتباط تلفنی یکی از شیوه‌های پذیرفته شده جهانی برای حفظ ارتباط با جهان خارج است و از اهداف تربیتی زندانیان ایجاد سازگاری اجتماعی زندانیان است، نامه‌نگاری و مکالمه‌های تلفنی شیوه‌ی مناسب و موثری برای توسعه‌ی روابط اجتماعی و عاطفی زندانیان در خارج از زندان می‌باشد. لذا عقلاً به جهت تحقق این هدف، نامه‌نگاری و مکالمه‌های تلفنی در صورت عدم وجود مانع، برای زندانیان ضرورت دارد.

ثانیاً: از عموم آیات و روایاتی که به طور عام صله‌ی رحم را واجب کرده، این بحث استفاده می‌شود. چون صله‌ی رحم مصادیق فراوانی دارد.

پیامبر(ص) می‌فرماید: «صله‌ی رحم کنیدگرچه با سلام کردن.»(الحرانی، 1373: 57)
امام رضا(ع) نیز می‌فرماید: «حتی اگر شده با نوشاندن جرعه‌ای آب به خویشاوند صله‌ی رحم به جای آر و بهترین صله‌ی رحم آزار نرساندن به خویشاوند است.» (پیشین: 445)
مکاتبات و ارتباط تلفنی نیز از مصادیق صله‌ی رحم به شمار می‌آیند.

موضوع صله‌ی رحم به حدی اهمیت دارد که قرآن قطع کننده‌ی آن را مورد نفرین و لعن خداوند قرار داده است:
« فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَ تَقَطَّعُوا أَرْحَامَكُمْ * أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَ أَعَمَّى أَبْصَارَهُمْ »
(سوره محمد(ص): 23 و 24)

پس ای منافقان، آیا امید بستید که چون از خدا برگشتید یا سرپرست مردم شدید در روی زمین فساد کنید و خویشاوندی‌های خود را از هم بگسلید؟ * اینان همان کسانی‌اند که خدا آنان را لعنت نموده و گوش دل ایشان را ناشنوا و چشم‌هایشان را نابینا کرده است.

حضرت فاطمه (س) می‌فرماید: «خداوند صله‌ی رحم را به سبب فزونی تعداد افراد، واجب کرده است.»(مجلسی، 1385، ج 74: 94)
از وجوب صله‌ی رحم، حق بودن آن به عنوان یکی از حقوق زندانیان نیز استفاده می‌شود.

4-4. حق تعجیل در آزادی

از دیگر حقوق متهمین و زندانیان حق تعجیل در آزادی است. به محض آن که از شخصی رفع اتهام گردید نگهداری او برای حتی ثانیه‌ای جایز نمی‌باشد و بایستی سریعاً آزاد گردد. زندانی نیز به محض این که مدت محکومیت خود را سپری نمود باید در سریع‌ترین زمان ممکن از زندان آزاد شود.

در همین راستا هرگونه تاخیر غیرموجه در رسیدگی به اتهام انتسابی که باعث نگهداری متهم می‌شود جایز نیست چنان چه ماده‌ی 3 قانون آیین دادرسی کیفری نیز بیان داشته: « مراجع قضائی باید با بی‌طرفی و استقلال کامل به اتهام انتسابی به اشخاص در کوتاه‌ترین مهلت ممکن، رسیدگی و تصمیم مقتضی اتخاذ نمایند و از هر اقدامی که باعث ایجاد اختلال یا طولانی شدن فرآیند دادرسی کیفری می‌شود، جلوگیری کنند. »

در خصوص تسریع در آزادی نیز ماده‌ی 518 قانون آیین دادرسی کیفری در بیان وظایف قاضی اجرای احکام و رئیس زندان در این خصوص بیان می‌دارد: « قاضی اجرای احکام کیفری مکلف است دستور تعیین وقت پرونده‌ی محکوم به حبس را به گونه‌ای صادر کند که حداقل ده روز پیش از اتمام مدت حبس، پرونده تحت نظر قرار گیرد تا با تعیین تاریخ اتمام مدت حبس محکوم علیه، دستور آزادی وی را در تاریخ یاد شده صادر و به زندان اعلام کند. رئیس زندان نیز مکلف است پس از اتمام مدت حبس چنان چه محکوم علیه به اتهام دیگری در بازداشت نباشد، فوری برای آزادی زندانی اقدام نماید و نتیجه‌ی اقدامات را بلافاصله به قاضی اجرای احکام کیفری اعلام کند. »

بندخ ماده‌ی 20 آیین‌نامه‌ی اجرایی مصوب 1400 در بیان وظایف مسوول واحد امور قضایی موسسه به موضوع تعجیل در آزادی اشاره کرده و بیان می‌دارد: « نظارت بر اعمال تقویم و ثبت محکومیت‌ها در پرونده‌ی الکترونیکی و آزادی به موقع زندانی و در صورت لزوم پیگیری از طریق مراجع قضایی؛ »

همچنین ماده‌ی 256 از آیین‌نامه‌ی اجرایی سازمان زندان‌ها مصوب 1400 نیز درباره‌ی حق تعجیل در آزادی پس از اتمام مدت محکومیت می‌گوید: « واحد امور قضایی مؤسسه ده روز پیش از پایان مدت محکومیت زندانی، پرونده را به دقت بررسی و در صورت نیاز، با استعلام از مرجع قضایی مربوط، مراتب را تا حصول نتیجه پیگیری می‌کند تا محکوم بیش از میزان محکومیت در بازداشت نماند. برگ آزادی زندانی توسط رئیس مؤسسه یا مسوول واجد صلاحیت در واحد امور قضایی امضا می‌شود. »

در فقه امامیه در این رابطه از سه جهت قابل بررسی است:
اولاً: از آنجا که دوره‌ی حبس رابطه‌ی زندانی را با محیط خارج زندان قطع می‌کند و آزادی او را سلب می‌کند دوران بسیار سخت و دشواری است و گاهی برای عده‌ای قابل تحمل نیست. لذا حتی یک روز هم پس از اتمام دوره‌ی محکومیت برای زندانی معطلی قابل تحمل نیست عقلاً ضرورت دارد تا متولیان امر جهت انجام مقدمات مربوط به آزادی و مرخص کردن زندانی تصمیماتی اتخاذ کنند تا زندانی در زمان مقرر آزاد گردد. علاوه بر آن تاخیر بدون عذر در آزادی زندانی

عقلاً ظلم محسوب می‌شود و عقل حکم به ممنوعیت آن می‌دهد. علاوه بر آنچه ذکر شد نگهداری زندانی بدون دلیل مخرجی را بر بیت‌المال تحمیل می‌کند که عقلاً و شرعاً جایز نیست.

ثانیاً: از آنجا که سهل‌انگاری در انجام امور مربوط به آزادی زندانی منتهی به ظلم در حق او می‌شود از عموماً آیات قرآن ظلم کردن را ممنوع می‌دانند این بحث استفاده می‌شود:

خداوند متعال می‌فرماید: «إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَ ظَلَمُوا لَمْ يُكُنْ اللَّهُ لِيُعْزِلَهُمْ وَ لَا لِيُهْدِيَهُمْ طَرِيقاً» (نساء: 168)

کسانی که کفر ورزیدند و ستم کردند، خدا بر آن نیست که آنان را بیمارزد و به راهی هدایت کند.

باز در آیه دیگری می‌فرماید: «لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَ مِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ وَ كَذَلِكَ نُجْزِي الظَّالِمِينَ» (اعراف: 41)

برای آنان از جهنم بستری و از بالایشان پوشش‌هاست و این‌گونه بیدادگران را سزا می‌دهیم.

و صدها آیات قرآن درباره ممنوعیت ظلم و مجازات ظالمین وارد شده است.

ثالثاً: روایات معصومین (ع) نیز ظلم کردن را به شکل‌های مختلف ممنوع می‌کند.

علی (ع) می‌فرماید: «از ستمگری بپرهیزید که هر کس ستم کرد روزگارش ناگوار شد.» (الآمدی، 1378: 2638)

و نیز می‌فرماید: «به خدا سوگند اگر هفت اقلیم را با هر آنچه در زیر افلاک آن است به من دهند به این شرط که با گرفتن پوست جوی از دهان مورچه نافرمانی خدا کنم هرگز چنین نخواهم کرد.» (دشتی، 1379، خطبه‌ی 224)

بر این اساس زمانی که دوره‌ی حبس به پایان می‌رسد قانون و شرع مقدس اسلام حتی یک روز اجازه‌ی معطل نمودن فرد زندانی در غیر ضرورت نمی‌دهند.

4-5. حق شکایت

حق شکایت یکی دیگر از حقوقی است که متهم و زندانی در تمام طول مدت رسیدگی به اتهام و دوران تحمل محکومیت می‌تواند از آن برخوردار شده، در صورتی که به نحوه‌ی رسیدگی اعتراض و شکایتی دارد طبق آن چه در مواد مختلف قانون آیین دادرسی کیفری پیش بینی شده اعتراض نماید. در خصوص رفتارهای سایر اشخاص در حین رسیدگی و تحمل محکومیت نیز طرفی پیش‌بینی شده تا بتواند در صورت شکایت به آن طرق متوسل شود.

ماده‌ی 115 آیین‌نامه‌ی اجرایی مصوب 1400 در خصوص حق شکایت زندانیان بیان می‌دارد: «آنان می‌توانند به طور شفاهی یا کتبی درخواست ملاقات با قاضی اجرا یا رئیس مؤسسه را نمایند یا شکایت و اعتراض خود را با ذکر دلیل به مقام‌های مربوط تحویل یا از طریق ایستگاه‌های رایانه‌ای در سامانه‌ی مربوط، ثبت و یا در صندوق پیشنهادها، انتقادات و شکایت‌های زندانیان قرار دهند. رئیس مؤسسه مکلف است پس از بررسی درخواست‌ها، اقدام لازم را به عمل آورد و ضمن اعلام نتیجه به زندانی، علل و عوامل شکایت‌ها و اعتراض‌ها را به همراه پیشنهادها به صورت ماهانه به مدیر کل زندان‌های استان اعلام کند.»

ماده‌ی 314 آیین‌نامه‌ی اجرایی مصوب 1400 نیز در فصل بازرسی، پایش و رسیدگی به شکایات در کانون اصلاح و تربیت نیز بیان می‌دارد: «هر مددجو باید فرصت و امکان ارائه‌ی درخواست، شکایت و اعتراض خود را بدون محدودیت و در صورت امکان به صورت محرمانه و الکترونیکی به رئیس کانون، نمایندگان وی، مدیر کل زندان‌های استان، بازرسان کانون و مقام‌های قضایی و نظارتی مربوط، داشته باشد و از نتایج آن ظرف بیست روز کاری مطلع شود. مددجویان باید به طریق مقتضی از این فرایند آگاه شوند.»

در فقه امامیه این بحث را از دو جهت می‌توان بررسی نمود:

اولاً: زندان محلی است که از افراد مختلف با جرم‌های متفاوت با افراد زیاد تشکیل شده است. هر چقدر جمعیت بیشتر باشد کمبودها و نابسامانی‌ها بیشتر خواهد بود. کسانی که در آن محیط زندگی می‌کنند نابسامانی‌ها و کمبودها را بیشتر احساس می‌کنند. مانند بد اخلاق بودن مأمورین زندان، نامساعد بودن هوای آسایشگاه، نامناسب بودن تغذیه یا کیفیت پخت غذا و از این قبیل موارد که زندگی را برای زندانیانی که مستحق این نابسامانی‌ها نیستند سخت و دشوار می‌کند. علاوه بر آنچه بسا اعتراضات دیگری غیر از وضعیت نابسامان زندان دارند مثلاً نسبت به صدور حکم اعتراض دارند.

لذا عقلاً لازم است تا متولیان زندان تمهیداتی اتخاذ کنند تا زندانیان شکایات خود را شفاهی یا کتبی به مسئولین امر منتقل کنند تا با بررسی و رسیدگی به شکایات، کمبودها و نابسامانی‌های زندانیان برطرف گردد.

اما از عموم بعضی از فرمایشات علی (ع) به مالک اشتر بر می‌آید که رسیدگی به مشکلات و نابسامانی‌های مردم از وظایف حاکم جامعه اسلامی است که به وسیله‌ی نمایندگان آنان در موقعیت‌های مختلف صورت می‌گیرد. زندانیان نیز هم جزء مردمان و هم متولیان زندان نیز زیر مجموعه‌ی حاکم جامعه‌ی اسلامی می‌باشند.

ثانیاً: از عموماً می‌تواند که بر رفع مشکلات مردم از معصومین (ع) وارد شده است این بحث را می‌توان استفاده نمود:

علی (ع) در نامه‌ی طولانی به مالک اشتر نخی فرمانروای مصر دستور می‌دهد که: «سپس خدا را در خصوص طبقات پایین و محروم جامعه که هیچ چاره‌ای ندارند از زمین‌گیران، نیازمندان، گرفتاران و دردمندان و ... مبادا سرمستی حکومت تو را از رسیدگی به آنان باز دارد. که هرگز انجام کارهای فراوان و مهم عذری برای ترک مسوولیت‌های کوچک‌تر نخواهد بود. همواره در فکر مشکلات آنان باش و از آنان روی بر مگردان. سپس در رفع مشکلاتشان به گونه‌ای عمل کن که در پیشگاه خدا عذری نداشته باشی. بخشی از وقت خود را به کسانی اختصاص ده که به تو نیاز دارند، تا شخصاً به امور آنان رسیدگی کنی.» (دشتی، 1379، نامه‌ی 17)

علی(ع) با این منشور در واقع همه‌ی متولیان را به رفع و رسیدگی به مشکلات مردم موظف کرده است و این یعنی حق طرح مشکلات به مردم داده شده است. چون رفع و رسیدگی به مشکلات مردم متفرع بر طرح مشکلات توسط مردم است.

بحث و نتیجه‌گیری

حقوق ذکر شده در این نوشتار مهم‌ترین حقوق سلامت معنوی زندانیان بوده که بایستی در تمام مراحل طی دوران محکومیت مورد توجه قرار گیرد اما رعایت سه حق راهنمایی، حق آرامش و حق ارتباط با خانواده در ابتدای ورود به زندان از اهمیت بیشتری برخوردار است و تأثیر بسیاری بر تأمین سلامت معنوی و روانی زندانیان دارد و تجربه نشان داده است اغلب رفتارهای پرخطر در ابتدای ورود زندانی به زندان به وقوع می‌پیوندد و با گذشت زمان سازگاری زندانی با محیط بیشتر می‌شود لذا تعدی و نادیده گرفتن این حقوق باعث تشدید حالت پرخطر در زندانی شده و احترام و رعایت این حقوق باعث کاهش آسیب‌ها و رفتارهای پرخطر توسط زندانی و تأمین سلامت معنوی ایشان خواهد شد. لذا به عوامل و نیروهای زندان توصیه می‌شود در کنار رعایت تمام موازین قانونی، این حقوق را نیز با دقت در نظر داشته باشند.

متأسفانه در آیین‌نامه اجرایی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی به طور صریح به حقوق زندانیان بالاحص تقسیم‌بندی حقوق مادی و معنوی زندانیان بالاحص موارد ذکر شده در این نوشتار اشاره نشده و این تقسیم‌بندی را بایستی با تدقیق در مواد آن، چنان‌چه این نوشتار به آن پرداخته است کشف کرد لذا پیشنهاد می‌گردد در اصلاح‌های آتی ذکر دقیق این حقوق صورت گیرد.

منابع

*قرآن کریم.

- 1- آیین‌نامه اجرایی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی، مصوب 1400.
- 2- الامدی، عبدالواحد(1378)، غررالحکم ودررالكلم، قم، دفتر تبلیغات اسلامی.
- 3- الحرانی، محمدحسن بن علی بن الحسین بن شعبه(1373)، تحف العقول عن آل الرسول(ص)، تهران، کتابچی.
- 4- جعفری لنگرودی، محمد جعفر(1371)، مقدمه‌ی عمومی علم حقوق، تهران، گنج دانش.
- 5- حر عاملی، محمد بن الحسن(1381)، وسائل الشیعه الی تحصیل مسائل الشریعه، ج 12، بیروت، دار الاحیاء التراث العربی.
- 6- دشتی، محمد(1379)، نهج البلاغه، قم، موسسه انتشارات ائمه.
- 7- دهخدا، علی اکبر(1377)، لغت‌نامه، ج6، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
- 8- صدیقی، زهرا و گلابیان، طیبه(1389)، نقش ورزش در کاهش آسیب رفتارهای پر خطر، وب سایت اداره کل زندان‌های استان قم (www.qomprisons.ir)
- 9- فرج‌الصدقه، عبدالمجمل(بی‌تا)، اصول القانون، بیروت، دارالنهضة.
- 10- قانون آیین دادرسی کیفری مصوب 1392.
- 11- کلینی، محمدبن یعقوب رازی(1380)، الکافی، ترجمه‌ی محمد باقر کمره‌ای، انتشارات اسده، تهران.
- 12- مجلسی، محمد تقی(1385)، بحار الانوار، ج 67 و 74 و 75، تهران، المکتبه‌الاسلامیه.
- 13- Davis, A.Y. (2003), Are prisons obsolete? 1st Toronto: seven stories press.

Reducing Injuries & Risk Behaviors in Prison (Improve Right of Prisoners to Spiritual Health)

Jamal Begi

Assistant Professor, Department of Criminal Law & Criminology, Law Research Center, Maragheh Branch,
Islamic Azad University, Maragheh, Iran (Corresponding Author)
jamalbeigi@iau-maragheh.ac.ir

Seyyed Morteza Mousavitabar

P.hD Student of Criminal Law & Criminology, Maragheh Branch, Islamic Azad University, Maragheh, Iran
musavytabar@gmail.com

Saeed Sadeghi

Master's Student in Criminal Law & Criminology, Maragheh Branch, Islamic Azad University, Maragheh, Iran

Abstract

Upon entering the prison, the prisoner is placed in a new environment compared to the past, and in this new environment, he loses his rights and gains other rights. Respecting these rights, especially the rights to spiritual health, which is of particular importance when entering prison, makes the prisoner adapt to the new conditions, but disrespect and disregard for these rights by prison officials or lack of sufficient knowledge of These rights may cause some risky behavior from the prisoner. The right to peace, the right to guidance, the right to communicate with the family, the right to hasten the release, the right to complain are among the rights that ensure the spiritual health of prisoners, which must be respected in all stages of the investigation of the charge and the duration of the sentence, in order to increase the occurrence of risky behaviors by Prisoners and do not cause possible harm. This article aims to investigate the impact of respect on the reduction of injuries and risky behaviors in prison, which increases the moral health of prisoners, by means of a descriptive and library study, stating the rights of spiritual health of prisoners.

Keywords: Prisoner, Rights to Spiritual Health, Right to Rest, Right to Guidance, Right to Communicate with Family, Right to Hasten Release, Right to Complain, Risk Behavior.